

BLYTTIA

NORSK BOTANISK FORENINGS TIDSSKRIFT

1970

NR. 2

UNIVERSITETSFORLAGET
OSLO, 1970

Blyttia

Redaktør: Amanuensis dr. philos. Per Sunding, adresse: Botanisk Hage, Universitetet i Oslo, Trondheimsvn. 23 B, Oslo 5. Manuskript sendes til redaktøren.

Redaksjonskomité: Rektor Gunnar A. Berg, konservator Gro Gulden, professor Georg Hygen, førstebibliotekar Peter Kleppa.

ABONNEMENT

Medlemmer av Norsk Botanisk Forening får tilsendt tidsskriftet. Abonnementspris for ikke-medlemmer kr. 30,— pr. år. Enkelthefter og eldre komplette årganger kan bare skaffes i den utstrekning de er på lager når ordre innkommer. Priser, som kan endres uten forutgående varsel, oppgis på forlangende.

Abonnement anses løpende til oppsigelse skjer, hvis ikke opphørsdato er uttrykkelig fastsatt i bestillingen. — Ved adresseforandring vennligst husk å oppgi gammel adresse!

Alle henvendelser om abonnement og annonser sendes

UNIVERSITETSFORLAGET, postboks 307, Blindern, Oslo 3.

Annual subscription US \$5.—. Single issues and complete volumes can only be obtained according to stock in hand when the order is received. Prices which are subject to change without notice, are available upon request. Correspondence concerning subscription and advertising should be addressed to:

UNIVERSITETSFORLAGET, P.O. Box 307, Blindern, Oslo 3, Norway

Norsk Botanisk Forening

Styre: Forskningsstipendiat Leif Ryvarden (formann); universitetslektor Kari Egede Henningsmoen (viseformann); cand. real. Sverre Løkken (sekretær); cand. real. Liv Borgen (kasserer); bibliotekar Clara Baadsnes; arkitekt Elin Conradi.

Nye medlemmer tegner seg hos sekretæren, adresse Botanisk Museum, Trondheimsvn. 23 B, Oslo 5; for Trøndelags vedkommende kan en henvende seg til Botanisk Avdeling, Vitenskapsselskapets Museum, Trondheim; for Vestlandets vedkommende til Universitetets Botaniske Museum, postboks 2637, Bergen; for Rogalands vedkommende til fru Hervor Bøe, Opheim, Sandnes, og for Sørlandets vedkommende til lærer Ingvald Haraldstad, Ole Bulls gt. 17, Kristiansand S. All korrespondanse om medlemskap sendes sekretæren eller lokalforeningene. — Kontingenten er kr. 15,00 pr. år; for husstandsmedlemmer og studenter kr. 5,00, disse får ikke tidsskriftet.

Medlemmer kan kjøpe enkelthefter og eldre komplette årganger av tidsskriftet ved henvendelse til sekretæren i hovedforeningen, i den utstrekning de er på lager når ordre innkommer.

Medlemskontingent sendes til hovedforeningens kasserer eller til lokalforeningen.

Hovedforeningens kasserer: Cand. real. Liv Borgen, Botanisk Museum, Trondheimsvn. 23 B, Oslo 5. Innbetalinger bes sendt over foreningens postgirokonto nr. 1 31 28.

Psilofytene i lys av 1960-årenes forskningsresultater

Av

OVE ARBO HØEG¹

1. Opptakten

Sammenliknet med alt det man ut gjennom 1800-tallet fikk vite om karbontidens og senere geologiske perioders flora, hadde kjennskapet til devontidens planter en forunderlig langsom fremvekst. Dette gjelder særlig under- og mellomdevon, som er det vi vesentlig skal holde oss til i det følgende.

Den første planten fra denne tiden som fikk navn, var den som H. R. Göppert i 1852 beskrev fra tysk underdevon under navn av *Drepanophycus spinaeformis* (i 1871 beskrev Dawson samme art fra Kanada under navn av *Arthrostigma gracile*). Den er en primitiv lycopodiné (nå påvist også i overdevon, Banks & Grierson 1968).

Senere ut gjennom 1800-tallet ble det beskrevet flere under- og mellomdevonske planterester under forskjellige navn, av britiske, tyske, böhmiske, belgiske og noen få andre forfattere, men især av J. W. Dawson, som hadde materiale fra det østlige Kanada og litt fra nordøstre USA.

Blant Dawsons arter var den viktige planten som han kalte *Psilophyton princeps* (1859). Han kom gang på gang tilbake til denne arten, endret diagnosen, og ga flere rekonstruksjoner av planten, den siste i 1870. Likevel var denne sentrale arten svært mangelfullt kjent og forstått. Det samme gjaldt de andre planterestene som ble beskrevet i denne tiden. Materialet var dårlig bevart og undersøkelsesmetodene mangelfulle.

Denne tilstanden varte frem til 1910 og litt lengre. Hvor lite en da visste om de primitive plantene forstår man ved å lese de fleste av de spekulasjonene og hypotesene som ble fremsatt for å forklare hvordan organene hos høyere planter har utviklet seg. Desto mer imponerer de få som tross mangelfullt grunnlag kunne finne frem til riktige eller iallfall fruktbare ideer. Dette gjelder folk som engelskmannen F. O. Bower og kanskje enda mer den franske botanikeren

¹ Universitetet i Oslo